

В архивите на Държавна сигурност съществуват документи, които показват, че през 1948 г. тогавашният разузнавателен отдел е инфилтрирал свои агенти броени месеци след обявяването на независимостта на държавата Израел.

Това стана ясно при официалното представяне на новия документален сборник на комисията по досиетата „**Държавна сигурност и еврейската общност в България 1944-1989 г.**” Премиерата му се състоя в рамките на [междунa родната научна конференция](#)

„Евреите в Източна Европа и СССР в периода 1939-1989 г. по време на Втората световна война и Студената война”, която беше открита на 2 ноември 2012 г. в Софийския университет „Св. Климент Охридски”.

Историкът доц. **Костадин Грозев**, един от съставителите на изданието, обясни, че през 1948 г. разузнаването ([отдел III на ДС](#)) е използвало засилващата се емиграция на български евреи към Палестина, както и на небългарски евреи, които са преминавали транзитно през България. По това време България се превръща в ключова зона за транзита на т. нар. разселени лица от еврейски произход.

⋮

Според един рапорт за разузнавателна дейност в Близкия Изток на отдел III ДС се казва: „Ние можем да намерим сред стотиците заминаващи евреи за Палестина наши проверени другари, които да подготвим за целта. Обърканото положение в Палестина ни дава възможност да настаним там наши агенти, да се законспирират добре”.

Според Грозев в документите от архива на ДС може да се проследи изграждането на

Написано от Христо Христов
Петък, 02 Ноември 2012 19:31

тази разузнавателна мрежа, като един от първите агенти, изпратени в Израел, е жена.

Първоначалният интерес на разузнаването е бил да следи контингента на българските граждани, особено нееврейската емиграция, а след това да използва Палестина като база за операции срещу Турция и Гърция, а не срещу самата държава Израел.

„За активна дейност на разузнаването може да се говори до 1967 г.“, посочи доц. Грозев. Подобен извод се подкрепя и от други доказателства като опита на Първо главно управление на ликвидира политическия емигрант [Петър Семерджиев](#) през 1975 г., който емигрира в Израел две години по-рано заедно със съпругата си българска еврейска проф. Ема Герон. Разузнаването на Живков не успява да намери агент, който да извърши „острото мероприятие“ срещу Семерджиев, нито получава помощ от КГБ въпреки запитванията. То е принудено да смени „мократа поръчка“ с [операция „ИНФЕКЦИЯ“](#) за компрометирането на Семерджиев пред Израел като агент на Гестапо.

Държавна сигурност е внедрявала свои агенти във всички събрания на българските евреи в България в периода 1945-1948 г. посочи историкът **Румяна Маринова-Христиди**, другият съставител на изданието. Според нея причината за напускането на България от част от българските евреи в посока Палестина не е свързана с гонения от страна на ДС, а по-скоро от желанието им да имат своя държава.

Членът на комисията доц. **Орхан Исмаилов** и ръководител на екипа, реализирал 10-я сборник комисията, уточни, че той съдържа 102 документа, но в разширения му електронен вариант на dvd ще бъдат включени много повече материали. Съставителите са проучили над 700 архивни единици с обем над 20 000 страници. Новият документален сборник може да бъде изтегли в електронен вариант от страницата на комисията в интернет - comdos.bg.